

NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2022/2198,**annettu 8 päivänä marraskuuta 2022,****lyhytaikaista oleskelua koskevasta viisumivapaudesta tehdyn Euroopan unionin ja Vanuatum tasavallan välisen sopimuksen soveltamisen keskeyttämisestä kokonaan**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 77 artiklan 2 kohdan a alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unionin ja Vanuatum tasavallan välinen sopimus lyhytaikaista oleskelua koskevasta viisumivapaudesta ⁽¹⁾, jäljempänä 'sopimus', allekirjoitettiin 28 päivänä toukokuuta 2015 ja sitä alettiin soveltaa väliaikaisesti mainitusta päivästä lähtien ⁽²⁾ tarkoituksena helpottaa Vanuatum kansalaisten matkustamista unioniin ja unionin kansalaisten matkustamista Vanuatuun.
- (2) Sopimus perustuu sopimuspuolten yhteiseen haluun edistää ihmisten välisiä yhteyksiä, lisätä matkailua ja virkistää unionin ja Vanuatum välistä liiketoimintaa.
- (3) Sopimuksen 8 artiklan 4 kohdan mukaan kumpikin sopimuspuoli voi keskeyttää sopimuksen tai sen osan soveltamisen erityisesti yleiseen järjestykseen ja kansallisen turvallisuuden suojaamiseen liittyvistä syistä. Päätös soveltamisen keskeyttämisestä on annettava tiedoksi toiselle sopimuspuolelle viimeistään kaksi kuukautta ennen sen suunniteltua voimaantuloa. Kun keskeyttämiseen johtaneet syyt lakkaavat olemasta voimassa, sopimuksen soveltamisen keskeyttäneen sopimuspuolen on ilmoitettava tästä välittömästi toiselle sopimuspuolelle ja jatkettava sopimuksen soveltamista.
- (4) Vanuatu on ottanut käyttöön sijoittajien kansalaisuusjärjestelyjä, joilla se on myöntänyt Vanuatum kansalaisuuden muiden maiden kansalaisille, joilla ei ole aiempaa yhteyttä Vanuatuun, ja hyväksynyt suurimman osan hakemuksista. Vanuatum passitoimiston 14 päivänä kesäkuuta 2021 toimittamien tietojen perusteella se myönsi maaliskuuhun 2021 mennessä yli 10 500 passia, ja hakemusten hylkäämisaste oli erittäin alhainen. Tämä tilanne herättää epäilyksiä Vanuatum viranomaisten suorittaman turvallisuustutkiminnan ja taustan tarkistusten luotettavuudesta.
- (5) Vanuatum kansalaisuuden saaneiden hakijoiden alkuperämaiden joukossa on lisäksi useita maita, joiden kansalaisilla on oltava viisumi unionin ulkorajojen ylittämistä varten.
- (6) Komissio ilmaisi yhteydenpidossaan Vanuatum viranomaisten kanssa lokakuussa 2017, marraskuussa 2019, kesäkuussa 2020 ja maaliskuussa 2021 vakavan huolensa Vanuatum toteuttamista sijoittajien kansalaisuusjärjestelyistä, erityisesti kansalaisuuden myöntämisestä Interpolin tietokantoihin merkityille henkilöille, fyysistä oleskelua tai asuinpaikkaa koskevien vaatimusten puuttumisesta, järjestelyjen lyhyistä käsittelyajoista ja siitä, ettei hakijoiden alkuperämaiden tai edellisten pääasiallisten oleskelumaiden kanssa vaihdeta järjestelmällisesti tietoja, ja varoitti Vanuatum hallitusta mahdollisuudesta ottaa viisumipakko uudelleen käyttöön, ellei kyseisiin huolenaiheisiin puututa. Vanuatum esittämät selitykset eivät riittäneet hälventämään huolenaiheita.

⁽¹⁾ EUVL L 173, 3.7.2015, s. 48.

⁽²⁾ Neuvoston päätös (EU) 2015/1035, annettu 7 päivänä toukokuuta 2015, Euroopan unionin ja Vanuatum tasavallan välisen lyhytaikaista oleskelua koskevan viisumivapaussopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta ja sen väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L 173, 3.7.2015, s. 46).

- (7) Tästä syystä sopimuksen soveltaminen keskeytettiin osittain neuvoston päätöksellä (EU) 2022/366 ⁽³⁾. Sopimuksen soveltamisen keskeyttäminen koskee ainoastaan tavallisia passeja, jotka Vanuatu on myöntänyt 25 päivästä toukokuuta 2015 lähtien, jolloin Vanuatun toteuttamien sijoittajien kansalaisuusjärjestelyjen puitteissa kansalaisuuden saaneiden määrä alkoi kasvaa merkittävästi.
- (8) Vaikka päätöksellä (EU) 2022/366 keskeytettiin sopimuksen soveltaminen osittain, keskeyttämisestä oli tarpeen säätää myös unionin oikeuden tasolla. Sen vuoksi komissio hyväksyi 27 päivänä huhtikuuta 2022 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1806 ⁽⁴⁾ perusteella täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2022/693 ⁽⁵⁾, jolla keskeytetään tilapäisesti 4 päivän toukokuuta 2022 ja 3 päivän helmikuuta 2023 väliseksi yhdeksän kuukauden ajaksi viisumivapauden soveltaminen Vanuatun kansalaisiin, joilla on Vanuatun 25 päivästä toukokuuta 2015 alkaen myöntämä tavallinen passi.
- (9) Viisumivapauden tilapäisen keskeyttämisen tultua voimaan komissio on asetuksen (EU) 2018/1806 mukaisesti käynnistänyt Vanuatun kanssa tehostetun vuoropuhelun kyseiseen keskeyttämiseen johtaneiden olosuhteiden korjaamiseksi.
- (10) Vaikka tehostettu vuoropuhelu aloitettiin 12 päivänä toukokuuta 2022, Vanuatu ei ole osallistunut siihen mitenkään merkityksellisellä tavalla. Olosuhteita, jotka johtivat viisumivapauden tilapäiseen keskeyttämiseen ei siksi ole ollut mahdollista korjata täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2022/693 vahvistetun yhdeksän kuukauden ajanjakson aikana.
- (11) Vanuatun toteuttamat sijoittajien kansalaisuusjärjestelyt lisäävät edelleen jäsenvaltioiden sisäiseen turvallisuuteen kohdistuvaa riskiä ja mahdollistavat lyhytaikaisia viisumeja koskevan unionin menettelyn sekä siihen liittyvien turvallisuus- ja muuttoliikeriskien arvioinnin kiertämisen. Koska Vanuatu ei ole sitoutunut korjaamaan kyseisiä olosuhteita, päätös (EU) 2022/366 olisi kumottava ja sopimuksen soveltaminen olisi keskeytettävä kaikkien Vanuatun kansalaisten osalta.
- (12) Tällä päätöksellä kehitetään niitä Schengenin säännösten määräyksiä, joihin Irlanti ei osallistu neuvoston päätöksen 2002/192/EY ⁽⁶⁾ mukaisesti; Irlanti ei sen vuoksi osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Euroopan unionin ja Vanuatun tasavallan välisen lyhytaikaista oleskelua koskevasta viisumivapaudesta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'sopimus', soveltaminen Vanuatun kansalaisiin keskeytetään kokonaan 4 päivästä helmikuuta 2023.

2 artikla

Neuvoston puheenjohtaja antaa unionin puolesta sopimuksen 8 artiklan 4 kohdassa määrätyn ilmoituksen.

3 artikla

Kumotaan päätös (EU) 2022/366 4 päivästä helmikuuta 2023 alkaen.

⁽³⁾ Neuvoston päätös (EU) 2022/366, annettu 3 päivänä maaliskuuta 2022, lyhytaikaista oleskelua koskevasta viisumivapaudesta tehdyn Euroopan unionin ja Vanuatun tasavallan välisen sopimuksen soveltamisen osittaisesta keskeyttämisestä (EUVL L 69, 4.3.2022, s. 105).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1806, annettu 14 päivänä marraskuuta 2018, luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske (EUVL L 303, 28.11.2018, s. 39).

⁽⁵⁾ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/693, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2022, Vanuatun kansalaisia koskevan viisumivapauden tilapäisestä keskeyttämisestä (EUVL L 129, 3.5.2022, s. 18).

⁽⁶⁾ Neuvoston päätös 2002/192/EY, tehty 28 päivänä helmikuuta 2002, Irlannin pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännösten määräyksiin (EYVL L 64, 7.3.2002, s. 20).

4 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä 8 päivänä marraskuuta 2022.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
Z. STANJURA
